

עוזי צור / עוצם עין אחת

התערוכה המשובחת והבשלה של דוד בן הרא"ש היא כתזמורת בצורת של חיי הבורגנות בקומות שמעל ל"לובי", באחד מבינייני המגורים המהודרים יותר של תל אביב. זהו חלל מאתגר שהאמן והאוצרת הצליחו להפוך לכלי המכיל את התזמורת בתבונה.

בחזית הנפתחת לרחוב ניצבת "סונטה למכסה מנוע על גרנד פיאנו". יצירה סגפנית ומרהיבה כאחד, המכליאה מכונית יוקרה ופסנתר כנף. בחלק הקדמי בן הרא"ש בנה גולם-פסנתר שתוכנו בוקע כפרפר של יופי חסר-שחר, מנוגר בשלמות. מגב של ספונג'ה משמש להרים את הכנף, שהיא מכסה מנוע, ודפנות הפסנתר נפרשו לרצף של רצועות. הפסנתר מונח על שלד מתכת ההופך לגופה החסר של המכונית, ולוח פרספקס מורם ממנו, כמכסה מנוע או ככך לדפי פרטיטורה, והביניינים ממול, פנס הרחוב והעצים העירוניים משתקפים בו לקומפוזציה אורבנית.

על הקיר תלויים "סט של שטיחונים לרכב", שכן הרא"ש הדפיס על כל אחד מהם מפרט של אולם קונצרטים או אופרה הסוטה מעט אל המופרך. שוב הגבוה והנמוך ששודכו יחדיו. "מעגל חיים" מורכב מנורת ניאון הסובבת על צירה על הקיר. בקצה קשורה שרשרת פופית מנצנצת המשתלשלת עד לרצפה, וה"מחוג" מפיח בה חיים מקרטעים. המעגל מלווה בפסקול מתכתי-אנושי של אנקות המדגישות את הייסורים שבבסיס הקלילות הפופית. בעומק החלל הצר תלוי "מזנון". ארבעה צילומים המשכיים ממוסגרים בדלתות בסגנון ספרדי, שבכל אחת מגולף עיטור זהה. תעתוע בין האובייקט הממשי לגילגולו הצילומי וההצבה האירונית.

כנגד "המזנון" מזדקר ושוכב פסל השם ללעג את המושגי – "ידיות לא מחזיקות וצירים לא נפתחים". בן הרא"ש פיסל מידיות שרשרות המתפתלות אימפוטנטיות על פני סכמות של דלתות, אחת נפתחת ושניה נסגרת לשום מקום, סוריאליזם מרומז.

ב"סוף" החלל עומד "גפרור", מין רהיט מעוצב להפליא שעדיין לא נמצא לו שימוש. בתיבת ה"גופרית" האדומה בראשו הפחוס נעוץ עץ ירוק, מאותם ארזי לבנון מיניאטורים המפיצים ריח במכוניות. ההמרה הצורנית והחומרית שכן הרא"ש חולל בגפרור וה"נזם" הממשי שנעץ בו כניגוד של חומרים צבעים וצורה הוא יפה ונבון עד מאוד.

האם התערוכה של בן הרא"ש היא המבט האירוני החכם של זה שבא מבחוץ, מהשוליים, אל חיי הבורגנים שבמרכז, שהיו תחת ידיו לגדלות שרוקנה מתוכן ונותרו רק קליפותיה?